45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 89 Կ. ՊՈԼԻՍ 4 ՕԳՈՍՏՈՍ 1901 31 ՐԷՊԻԼ ԱԽԸՐ 1319 — 4 ՕԳՈՍՏՈՍ 1317 ՇԱԲԱԹ

10 ՓԱՐԱՆ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ ԷՖԿԱՐ

10 ՓԱՐԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNES F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏԷՐՈՒԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԻԱՆ
Սուլթան Ի'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պազար Գրանտ ճատտէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60 ղրշ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար՝ տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ժամանակներու համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه‌سی باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره‌سی

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՔՐԻՍԲԻ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Պիզմարք իշխանի անկումը, ինչպէս նաեւ իր մահը «Դէյլի Մէյլ»ի Գերմանիոյ եւ նոյն իսկ Ամրոպայի համար։ Քրիսպիի մահը, ոչ իտալիոյ եւ ոչ ալ Եւրոպայի համար, այդ կարեւորութիւնը ունէր։ Բաղդատենք արաւ ուրեմն այդ երկու քաղաքական մեծ դէմքերը։

Գերմանիոյ երկաթեայ շանսլիէն Եւրոպայի մէջ քաղաքական կացութիւն մը թողուց որ իր պնդական դրծն է։ Պիզմարք իշխանէն շատ առաջ ուրիշ քաղաքագէտներ, հրապարակագիրներ եւ նոյն իսկ բանաւորներ Գերմանիոյ մոլութիւնը մեղադրեցին, բայց ինչպէս որ բան է հանդուգն չանսլիէն «Բաղաքականութիւնը էապէս արձեւոտ մրն է»։ պէտք է ունենալ իրականութեանց խորը բարբառելը, հակառակ եւ նպաստաւոր քաղաքական զօրութեանց ուղիղ դնահատուելու։

Պիզմարք իշխան՝ իր յղացած դաղափարները գործադրեց և քաղաքական կտակ մը թողուց, մինչդեռ Քրիսբի ազրիներու մասնութեանց յանդուգն գործադիրը եղաւ բարձրագոյն վրայ իր անձնական... սնայներ։ Քրիսբի՝ քաղաքական ճանաչուն անձնակարգերը Հռոմի դրաւումը եղած է 1870 թն։ Իտալիոյ բրոնվան ազատարարը իր հարեւանիներուն ապրելու Իտալիայ միասնութիւնը փրոյի համարեալ ընդունած էր։ պատերազմ յանդիպացաւ դեռի Սիրիէ՝ ոնն նախկին Հռոմէական պետութիւնը վերանոանալու դաղափարով և ուր տարուր վանման մը ունեցաւ։

Ցրանսայի թշնամի մն էր Քրիսբի, դէմ քաղաքական տեսակետով և իր անարհաւատութիւնը գլիք մեց Պիզմարքի գերկը որ արդէն դիմը մի քանի տարիներէ ի վեր կը լրանէր։ Իտալիա իր մոլութիւնը ցնորարեր Նեղոսէնոս Դ. ի. ֆրանսացոց յանդիմը արդարացի էր ուրեմն, երբ Բարիզի Մ-ը ելաբերը յանդնած առանց մը հրամարեց այն լուրը թէ Քրիսբի «Ֆրէսէրիսբուրի ճգնաւորին» այցելութեան գացած է։ Քրիսբի Պիզմարքի ձեռքը թողուելով, Իտալիա իր ակտասարը, որ սանդ կը վերաբերէր։ Երբեակ դիմելութիւնը կազմուելով Քրիսբի հոնանչ եղաւ Գրանսայոյ Ցանկի թշնամի ներքն։

Քրիսբի իբր Թրուութիւնների հանդերձ մեծ հարեւնաբէր մը եղած է ուրեմն Իտալիա հոգ մը ձգէլ կնոյալ իր՝ զանկին մասնաւորապէս։

«Ճայց Իտալիա և Գրանսայ, Եբրաբի գոցուած գերեցմանեանաբէ հնական բոլ քանի են, գէշ երանի և կամ սարաս-

ՈՒԽՏԸ (2)

ՎԱՆԳԻՆ Մէ

Ինադրաբար մերկ գոտի ի դարձայ, որուն վրայ ազօթքի գիր մը պարպոր։ Ինձի կը սպասէին։ այդ-չափ նախիներէ ի վեր առաջին անգամ ԸԱ լալ այդ իրիկուն կը Միրանայի պարտականութիւնս կատարելու ծառ սին։ Թիւս անոր նմանորդ ինչ օրէն գեռակրնութիւնը պիտի ուխտէի ու վերջին որոշումներուն մը գալու համար հարաղրուած՝ բոլոր ուժերս ինձի հաւաքելով, այս անիծեալ ինորդի ու մտածել։

Ու հրամեցայ մէկէն որ ինքնանոյ հոգս կարողութիւնը դեռ չէր ոչնչացած իմ մէջ, և այդ սինանն կրը հոգի գանդանանէ ու որոշիչ անձնական

փունակ ուրուականի մը անցքեն հանքը Մարդն կանանձնէն ու թիւրիմացութիւններ՝ ոնոնդ ուրիշ ինչ պիտաս թեանց վրայ ամենուած էին, չի կան այլեւս։ Ամենեն ճշմարիտ և սիրտ պարարանները՝ անանան խնամութիւններ, վանք և սիրելի ուսանդութիւններ, և նոյն իսկ քաղաքական չանները։ տակ-կոչքին ինչ նրրեն պիտի ամրցնեն վայրկեան մը խղուած բաղմաբարան կացարները։»

ՁԱՆՁԻՈՐ ԴԷՄՔԵՐ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

(ԼՈՒՍԱՆԿԱՐ Զ.)

Շատաբեղ՝ չնորհքով դերդաստանի մը որ չատանցուցնէ կկարիանէն հոգեւորեցած է և եղաբեր մին թարկեակ Դրանսայի լեամ մեր «ազարդ»ին մանրանքը՝ «Ինչպէս Նրեմ Սարդարի Գրիգորիսի մէջ»։

Սեւուլիկ աչքերով, կերկեռ սեսքոտ կորիզ մը ինք. եռմ ազարդ մանած ջուլար, ինչ «ազարդ»ին՝ աղջիկներուն բերանն պատառը, վերջապէս, անոնցուն մարմինը լանքին առնած։

Ծէրին լայն սիաւառակը եսի կը ծոր, սա սարքերուն մանաւանդ, ցոյց տալով անկիւնները զարդուած իր դմբեմարի ճակատը Գրիգորիսի ի բարեւ տարատարան կերպին որով ինքը կը ճանք ծրէ մէջ ա Թեոն ողերը լայնօրէն կը կարնայ՝ հանկի կոչդայ ինձի ու քեզ։

Մարդ է Շուրկայ ա՛յն տարիքին երբ սկսեւեւչնորեան վրայ պատան մը պեսեն չոշորդն անգամ չունի։ Անոր քերականութեան syntaxը հանելէն յետոյ դարձած է նա... քաղ ընելու, ընոյ ուրիշներ խա՛ղ բրած են իրեն։ Ուրիշներ մի՛... ի՛նք ինքզինքին։ Ուեղած է հաշուարկել, նանձին վայելչութեան հանանան՝ դիրին գեղեցիկ թիւերը դարձնելով ոսկերոյ տեսակ բարձրանալու մէջ։ Ա՛ն դարձանին մէջ կը կենայ տիրելու իր այժմու եռասուն տարիները, կարծես հանդիսանելով նրա չիմ նիրող ինքնութիւնը։ Գրեթէ դանան տեսարանները ի վրայ դանան դարձած չան՝ մենք բանէն մեզ Գրիգորիսի՝ Ֆ. խեղճանուշ Ֆիսարը։ Նա՝ գանգատ մեկ չունար... Գրակարդեմ։

Գրիգորիսի՝ չուրջ կամ անկիներ՝ երեք բան մոլորդների իրր համեղ ու անմեղ մեանգատանոց։ Մրմնջուն ազարաքարը։ Գարանանին ակամ և... Օմարդակ։ ոչ։

Դրգեսեւ՝ մի իր լոյսութիւնը խորոր կը հանկմամ սակայն իր դիր ու դարձանակցութեան հետ որ հանակ գուարդ իմ դարտարանքիս մը առանձնարանքս։ Մատ ծուսը ծալի մը պէս կը բարձրանար բազմաձակ քեռիանանքի, խորհուրդը թանչանքը վազքեցնալ ասելի թեմ խնչինքը, ա՛ սիրեր չունար նեղ կը խուսէր գրիգորիս պատուանքն, որ ինքնաբ կը բացուէր հանդարանքի։

Սենեակին կանքի տրին, ինքնաբ թեան հղորագոյն այդ ազդակը բարձրացուցած ծպրիկի մը նեղ կը բարձրանար իմ մէջ, և այդ ոչխարին պարարաստչելի առաջ ինձի որուան միջոցը ազօթքով ու ապաշարարութիւնով անցնելու համար հիմա անձնական իմ գաղափարներուս յարմարցնել կը խորհէի։

Ան ինչ վայրկեան էր երբ մտածումի յորդ ալիք մը խուժեց մեր մէջ ու անի դաղափարները որոնք հոգուելու, թարգելու դատապարտուած էին այդ

իմ դատարարութիւնս որ առանձնութիւնքս նոր բոյսն ու գրարարարքդ ալ ուսան։ Մատ ծուսը ծալի մը պէս կը բարձրանար բազմաձակ ինքնանանքի, խորհուրդը թանչանքը վազքեցնալ ասելի թեմ խնչինքը, ա՛ սիրեր չունար նեղ կը խուսէր գրիգորիս պատուանքն, որ ինքնաբ կը բացուէր հանդարանքի։

Գրիգորիսի՝ ինքնանանքի մէջ մանանքի մեկ քանանքի։ Եւ այդ վայրկեանին, այդ պահուն դգացի թէ ախորժ թեթեւութիւն մը տիրեց էութեանս վրայ, ոնոնկ վիճարերով մանանկացեր յատուկ, անոր ինքնանանքի հոգիին սեփական բոլոր ծանրատարատուկ խոհերն ու խորհրդածութիւնները։ Եւ ան ընդհարեցի տանքնակ ինքզինքս։ Ամենեն կանանքն դէմ խիստ գաղանար մը ունեցայ։ ու մտածեցի թէ ինչ ըսել էր մկրատել հանարոտել, սանմանարկել, մարդուն բնականին լայնարձակ ու անհնարաւոր միտքը։ Ինչու տղին մէջ մեռցնել ջանալ խորհելու ու տրամաբանելու, ինքնուին մտածարանելու կարողութիւնը։ Ինչպէս կը վերաբերուի ամենեն ինքնանանքի։ Ինչպէս կը ստանէի իմ միտս ինքնանանքս։

Ինչպէս կրնամ ես ինքնանանքս։ Ինչպէս կրնամ ես ինքնանանքս։ Ինչպէս կրնամ ես

(Սա Ամերիկացիները ինչ վարպետորդի են. արեգակին տաքութիւնը իրենց պէտքին համար գողնալէն վերջը, ալ Լոնտոնի համբաւաւոր քամահատներուն... մատ խածնել կը մնայ...։)

* * *

Արեգակնային մեքենան արդիւնաւոր կերպով կրնայ գործածուիլ այն երկիրներուն մէջ միայն ուր երկինքը պայծառ է շատ անգամ. ցուրտ երկիրները չեն կրնար օգտուիլ առկէ որով «գիտական խնդիր» մը յարուցուած է այս մասին. այն է թէ «արդեօք կարելի չի՞ կրնար ըլլալ արեգակին տաքութիւնը ամիսներու մասնաւոր գործիքներու (ամբարներու) մէջ որմէ յետոյ ի հարկին ըստ կամս գործածուիլ ատիկայ պատրաստ ածուխի մը պէս» (Ինչ սքանչելի բան կ'ըլլար հէ՞)։ Այս խնդիրը Ֆրոնսացի նշանաւոր վիպասան և գրագէտ Էմիլ Զոլա ալ իր մէկ պատուական գրքին մէջ, (Travail), Ժօռատան անուամբ ծեր երազողի մը մանածութեանցը նիւթ ըրած է։

Այն որ գիտունները կը հաւատան թէ օր մը պիտի գայ որ հանքածուխը պիտի սպառէ աշխարհս վրայ, ինչպէս կան է որ մեր յուսալիր աչքերը դէպի արեգակը դարձնենք. բայց այդ օրը տակաւին շատ հեռու է մեզմէ, (5000 տարի կը հաշուուի)։ Թող ուրեմն մեր Թռանիկները մտածեն ատիկայ (ուրո՞ւ բաղձը)։ Այսու հանդերձ ես այնպէս կը կարծեմ որ 15—20 տարի վերջը պզտիկ «Նորաձև» վառարանները պիտի չենուիեն, որոնք յատկապէս արեգակին հատուցալիները գործածելով մեր խոհանոցներուն ածուխը պիտի խնայեն։ Զարմանալի չպիտի ըլլայ, ուրեմն այն առեն տեսնել տան տիկին մը որ խոհանոթ մը մանելով սապէս հարցնէ.

—Ներեցէք պարոն, արդեօք «արեգակավառարան» ունի՞ք։

—Հարկաւ տիկին, ինչ մեծութեամբ կ'ուզէք։

—Միջակ։

—Շատ լաւ. հրամմեցէք։..։

Յառաջդիմութիւն և միշտ յառաջդիմութիւն, բայց ո՞րը պիտի գայ այն օրը որ աշխարհս վրայէն ֆէոդալութիւնը անհետանայ, թրախման վերնայ, հարաբերը կեսուրենն պաչեն Լայն։ Լոկ գիտական յառաջդիմութիւնը կարծեմ չպիտի կրնայ ընկերական բարոյական յառաջդիմութեանը նպաստել։ — Ո՛վ գիտէ։ ՊԱՒԼՈՍ

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԱԼՄԱՆԻԱ. Տէմօգրաթ վէ Սօսիալիսթ ֆիրգալարը՝ եէնի թարիֆալարլէյլէնմէ պուլունըրօրլար։ Մալիսմ օլսուդուվէճէլէ, եէնի թարիֆալար սէպէպլէնմէն մէվմասը զըրախիէ բէք վիճաաէ բահալանմըշ օլմաղլէ, պունտան էն զիկսաէ ամէլէ թագըմը միսէդալարը թլմագտա տըր։ Թարիֆալար ահքամը իշրա օլունճադ օլուրսա, Ալմանիասա էրզագրն բահալանմասը սէպէպլէյլէ ամէլէ հաթթալարլարընդն արթմասընը թալէպ իսէէնէքլէք տիր։ Ցունա ֆապրիգալար մշվաֆագաթ իթսէ տէ թիճարէթի՝ խարիճ բիսպալարընա սայիր մէմալէք էմշ թալաբ իլէ ռէգապէթ իսէմէկէճէք, Ալմանիանդն ֆիճարէթը խարիճլէյէսի սէքթէսաբ օլաճագ դուր։ Շայէա ամէլէնին թէքլիֆաթը ռէտա օլունուրսա քի թապիի էօյլէ օլաճագ տըր, զիրա ֆապրիգալար միշթերիլէրինի զայդ իթմէք իսթէմէկէճէքլէր, օ վագրթի նիհանէթսիզ թաթիը իշթիղալար պիրի պիրինի թագիպ իսէճէք վէ Ալման սէկրաեիի սըքարըշաթընը զէմանընա իշրա իթմէքտէն ասկիզ գալարագ ենին միշթերիլէրի զայդ իսէճէքլէր տիր։ Հէր հալէ թարիֆալար սանաեի վէ թիճարէթը խարիճլէյէեէ պէօեիք սէքթէ իրան իսէճէք տիր տէյի զօրդուլմագտա տըր։

ՐՕՄԱ. թրամվայ մէմուրլարը թաթիը իշթիղալ իթմիշէր տիր։ Սօսիալիսթէր՝ թաթիը իշթիղալ իսէնէլրէլէ հէմէֆքեար պուլունմասօրլար իսէ տէ; ամէլէ հէյեթի մէրքէզիեէսի՝ հիւսնի բրէա կէօսթէրմիշ տիր։ Նարօլիսէ տսիսի պու գապիտէն պիր թաթիը իշթիղալն վրգու պուլաճաղընտան գօրգուլմագտա տըր։

—Սրանիպատա թրամվայ իշճիլէրինն թաթիլինէ գարշը էլէքթրիկ վէ պարկիր թրամվայլարը բալիսէրին թանը մուհաֆազասընտա իշլէմէքտէ տիր։

ԳՈՒԹՊԸ Ճէնուպիեի քէշֆէ կիպէճէք օլան Ալման հէյեթի քէշֆիեէսի «Կավզ» վաքօրը իլէ Քիլսէն հարքէթ էմիշ տիր։ Ալմանիա խարիճլէյէ մուհթէշարը Մ. Քօթ հիւքիւմէթ թարաֆընտան հէյեթէ պէհանը թէշէքքիւրլէ ֆաիտէլի պիր սէյահաթ իրա իթմէ մէզելէ Ռուսիոյ թէշէքքիւրլէ ամէնէ գամանը Ռէսիանդն ֆիճարէթը խարիճլէյէսի սէքթէսաբ օլաճագ դուր։ Շայէա ամէլէնին թէքլիֆաթը ռէտա օլունուրսա ալ թապիի էօյլէ օլաճագ տըր, զիրա ֆապրիգալար միշթերիլէրինի զայդ իթմէք իսթէմէկէճէքլէր, օ վագրթի նիհանէթսիզ թաթիը իշթիղալար պիրի պիրինի թագիպ իսէճէք վէ Ալման սէկրաեիի սըքարըշաթընը զէմանընա իշրա իթմէքտէն ասկիզ գալարագ, ենին միշթերիլէրի զայդ իսէճէքլէր տիր։ Հէր հալէ թարիֆալար սանաեի վէ թիճարէթը խարիճլէյէեէ պէօեիք սէքթէ իրան իսէճէք տիր տէյի զօրդուլմագտա տըր։

ՐՕՄԱ թրամվայ մէմուրլարը թաթիը իշթիղալ իթմիշէր տիր։ Սօսիալիսթէր՝ թաթիը իշթիղալ իսէնէլրէլէ հէմէֆքեար պուլունմասօրլար իսէ տէ; ամէլէ հէյեթի մէրքէզիեէսի՝ հիւսնի բրէա կէօսթէրմիշ տիր։ Նարօլիսէ տսիսի պու գապիտէն պիր թաթիը իշթիղալն վրգու պուլաճաղընտան գօրգուլմագտա տըր։

—Սրանիպատա թրամվայ իշճիլէրինն թաթիլինէ գարշը էլէքթրիկ վէ պարկիր թրամվայլարը բալիսէրին թանը մուհաֆազասընտա իշլէմէքտէ տիր։

ԳՈՒԹՊԸ Ճէնուպիեի քէշֆէ կիպէճէք օլան Ալման հէյեթի քէշֆիեէսի «Կավզ» վաքօրը իլէ Քիլսէն հարքէթ էմիշ տիր։ Ալմանիա խարիճլէյէ մուհթէշարը Մ. Քօթ հիւքիւմէթ թարաֆընտան հէյեթէ պէհանը թէշէքքիւրլէ ֆաիտէլի պիր սէյահաթ իրա իթմէ մէզելէ Ռուսիոյ թէշէքքիւրլէ ամէնէ գամանը Ռէսիանդն ֆիճարէթը խարիճլէյէսի սէքթէսաբ օլաճագ դուր։ Շայէա ամէլէնին թէքլիֆաթը ռէտա օլունուրսա քի թապիի էօյլէ օլաճագ տըր, զիրա ֆապրիգալար միշթերիլէրինի զայդ իթմէք իսթէմէկէճէքլէր, օ վագրթի նիհանէթսիզ թաթիը իշթիղալար պիրի պիրինի թագիպ իսէճէք վէ Ալման սէկրաեիի սըքարըշաթընը զէմանընա իշրա իթմէքտէն ասկիզ գալարագ, ենին միշթերիլէրի զայդ իսէճէքլէր տիր։ Հէր հալէ թարիֆալար սանաեի վէ թիճարէթը խարիճլէյէեէ պէօեիք սէքթէ իրան իսէճէք տիր տէյի զօրդուլմագտա տըր։

ՐՕՄԱ թրամվայ մէմուրլարը թաթիը իշթիղալ իթմիշէր տիր։ Սօսիալիսթէր՝ թաթիը իշթիղալ իսէնէլրէլէ հէմէֆքեար պուլունմասօրլար իսէ տէ; ամէլէ հէյեթի մէրքէզիեէսի՝ հիւսնի բրէա կէօսթէրմիշ տիր։ Նարօլիսէ տսիսի պու գապիտէն պիր թաթիը իշթիղալն վրգու պուլաճաղընտան գօրգուլմագտա տըր։

—Սրանիպատա թրամվայ իշճիլէրինն թաթիլինէ գարշը էլէքթրիկ վէ պարկիր թրամվայլարը բալիսէրին թանը մուհաֆազասընտա իշլէմէքտէ տիր։

ԳՈՒԹՊԸ Ճէնուպիեի քէշֆէ կիպէճէք օլան Ալման հէյեթի քէշֆիեէսի «Կավզ» վաքօրը իլէ Քիլսէն հարքէթ էմիշ տիր։ Ալմանիա խարիճլէյէ մուհթէշարը Մ. Քօթ հիւքիւմէթ թարաֆընտան հէյեթէ պէհանը թէշէքքիւրլէ ֆաիտէլի պիր սէյահաթ իրա իթմէ մէզելէ Ռուսիոյ թէշէքքիւրլէ ամէնէ գամանը Ռէսիանդն ֆիճարէթը խարիճլէյէսի սէքթէսաբ օլաճագ դուր։ Շայէա ամէլէնին թէքլիֆաթը ռէտա օլունուրսա քի թապիի էօյլէ օլաճագ տըր, զիրա ֆապրիգալար միշթերիլէրինի զայդ իթմէք իսթէմէկէճէքլէր տիր։ Հէր հալէ թարիֆալար սանաեի վէ թիճարէթը խարիճլէյէեէ պէօեիք սէքթէ իրան իսէճէք տիր տէյի զօրդուլմագտա տըր։

ՐՕՄԱ թրամվայ մէմուրլարը թաթիը իշթիղալ իթմիշէր տիր։ Սօսիալիսթէր՝ թաթիը իշթիղալ իսէնէլրէլէ հէմէֆքեար պուլունմասօրլար իսէ տէ; ամէլէ հէյեթի մէրքէզիեէսի՝ հիւսնի բրէա կէօսթէրմիշ տիր։ Նարօլիսէ տսիսի պու գապիտէն պիր թաթիը իշթիղալն վրգու պուլաճաղընտան գօրգուլմագտա տըր։

—Սրանիպատա թրամվայ իշճիլէրինն թաթիլինէ գարշը էլէքթրիկ վէ պարկիր թրամվայլարը բալիսէրին թանը մուհաֆազասընտա իշլէմէքտէ տիր։

ԳՈՒԹՊԸ Ճէնուպիեի քէշֆէ կիպէճէք օլան Ալման հէյեթի քէշֆիեէսի «Կավզ» վաքօրը իլէ Քիլսէն հարքէթ էմիշ տիր։ Ալմանիա խարիճլէյէ մուհթէշարը Մ. Քօթ հիւքիւմէթ թարաֆընտան հէյեթէ պէհանը թէշէքքիւրլէ ֆաիտէլի պիր սէյահաթ իրա իթմէ մէզելէ Ռուսիոյ թէշէքքիւրլէ ամէնէ գամանը Ռէսիանդն ֆիճարէթը խարիճլէյէսի սէքթէսաբ օլաճագ դուր։ Շայէա ամէլէնին թէքլիֆաթը ռէտա օլունուրսա քի թապիի էօյլէ օլաճագ տըր, զիրա ֆապրիգալար միշթերիլէրինի զայդ իթմէք իսթէմէկէճէքլէր, օ վագրթի նիհանէթսիզ թաթիը իշթիղալար պիրի պիրինի թագիպ իսէճէք վէ Ալման սէկրաեիի սըքարըշաթընը զէմանընա իշրա իթմէքտէն ասկիզ գալարագ, ենին միշթերիլէրի զայդ իսէճէքլէր տիր։ Հէր հալէ թարիֆալար սանաեի վէ թիճարէթը խարիճլէյէեէ պէօեիք սէքթէ իրան իսէճէք տիր տէյի զօրդուլմագտա տըր։

ՐՕՄԱ թրամվայ մէմուրլարը թաթիը իշթիղալ իթմիշէր տիր։ Սօսիալիսթէր՝ թաթիը իշթիղալ իսէնէլրէլէ հէմէֆքեար պուլունմասօրլար իսէ տէ; ամէլէ հէյեթի մէրքէզիեէսի՝ հիւսնի բրէա կէօսթէրմիշ տիր։ Նարօլիսէ տսիսի պու գապիտէն պիր թաթիը իշթիղալն վրգու պուլաճաղընտան գօրգուլմագտա տըր։

—Սրանիպատա թրամվայ իշճիլէրինն թաթիլինէ գարշը էլէքթրիկ վէ պարկիր թրամվայլարը բալիսէրին թանը մուհաֆազասընտա իշլէմէքտէ տիր։

ԳՈՒԹՊԸ Ճէնուպիեի քէշֆէ կիպէճէք օլան Ալման հէյեթի քէշֆիեէսի «Կավզ» վաքօրը իլէ Քիլսէն հարքէթ էմիշ տիր։ Ալմանիա խարիճլէյէ մուհթէշարը Մ. Քօթ հիւքիւմէթ թարաֆընտան հէյեթէ պէհանը թէշէքքիւրլէ ֆաիտէլի պիր սէյահաթ իրա իթմէ մէզելէ Ռուսիոյ թէշէքքիւրլէ ամէնէ գամանը Ռէսիանդն ֆիճարէթը խարիճլէյէսի սէքթէսաբ օլաճագ դուր։ Շայէա ամէլէնին թէքլիֆաթը ռէտա օլունուրսա քի թապիի էօյլէ օլաճագ տըր, զիրա ֆապրիգալար միշթերիլէրինի զայդ իթմէք իսթէմէկ

—Վաղը, Ստենեայի Ս. Կարապետ Եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր է Տ. Տիրայր վարդապետ Բ. Մարգարեան հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցանել և քարոզ խօսիլ, ի հոգեւոր միխիթարութիւն ժողովրդեան։

Աղգ. Պատրիարքարանի պաշտօնէութիւնը հրաւիրուած է սոյն հոգեւոր հանդէսին ներկայ գտնուելու։

Պատարագէն յետոյ, ի պատիւ Տիրայրի, Պ. Ճանճեան Մհան Աֆեմոս Աֆրոյի այդիին մէջ տեղան մը պիտի տրուի, ուր ներկայ պիտի գտնուին նաև մասնաւոր հրաւիրեալներ։

Լեկտիք-Փաչայի Նորընտիր Թաղ. Խորհուրդը երեկ առաւօտ իր առաջին նիստը կազմելով՝ դիւանի ընտրութեան ձեռնարկեց։ Ատենապետ ինքնրուեցաւ Մարտիրոս էֆ. Ենիքէրեան, Ատենադպիր՝ Մարտիրոս էֆ. Թէլեան, և Գանձապետ՝ Գալուստ էֆ. Եկիկեան։

—Վենետիկի Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանի այս տարուան տասն և եօթը շրջանաւարտներն են, պարոնայք՝ Ստեփան Սակաւիկեան (Տրապիզոնցի), Բեթլեհեմ Շահպազ (Պոլսեցի), Յովհաննէս Աշճեան (Պոլսեցի), Կարապետ Ալլահվերտեան (Պոլսեցի), Արտաշէս Վարդապետեան (Երզնկացի), Վահան Միրզանեանց (Մարաշլիացի), Աղէքսանդր Հէքիմեան (Սամսունցի), Դաւթար Մինասեան (Բղեցի), Արմենակ Սթամպոլեան (Սեբաստացի), Գրիգոր Խաչիկեան (Տրապիզոնցի), Գրիգոր Գալշճեան (Թիրեպոլցի), Սերովբէ Սարգիսեան (Գաթուտցի), Վիչէն Գասապեան (Էնգիւրցի), Գրիգոր Թէլլալեան (Սսեցի), Յակոբ Պետրոսեան (Պոլսեցի), Հովհաննէս Թոփալեան (Պոլսեցի), և Արսէն Արսենեան (Զիլիպեցի), որոնցմէ առաջին հանդիսացած են Ստեփան Սակաւիկեան և Բարեղ Շահպազ պարոնները։

—Գոռնկունեաց, Իսկիւտար Ս. Կարապետ և Ս. Խաչ եկեղեցիներու Թաղ. Խորհուրդները՝ երեկ առաւօտ իրենց նիստ գումարեցան Սէլամլըղի Թաղ. Խորհրդարանը, Իսկիւտարի գերեզմանատան շրջապատի և այլ մնացորդ մասերու շինութեան խնդրոյն վրայ խորհրդակցութիւն կատարելու, ինչպէս նաև Աղքատախնամի Տնօրէն Խորհրդոյ հրաւիրեալ անդամոց տեղ՝ ուրիշներու ընտրութիւնը կատարելու։

— Իսկիւտարի աղքատախնամը ձեռնարկած է հարկ եղած ձեւակերպութեանց, թատերական ներկայացում մը կազմակերպելու համար, ի նպաստ աղքատ և անտէրունչ հիւանդաց երից թաղից Իսկիւտարի։

—Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ գանձարանին մէջ ձեռագիր ու նկարազարդ Աւետարան մը գտնուած է, որ գեղագրութեան հրաշակերտ մը կոչուի նկատուելու։ Աւետարանը 1223ին գրուած է Մամեստիոյ հոյակապ վանքին մէջ, ի Հայրապետութեան Կոստանդեայ։ Գրիչ տուողն է Թովմա անունով վարդապետ մը, իսկ գրիչն ու նկարիչն է Յովհաննէս սարկաւագ։

—Ցայսմիկ է որ քանի մը տարիներ առաջ Պէյքօզի եկեղեցին գոներ մըտնելով, արծաթեղէն սրբանոթներն և արժէքաւոր իրեղէնները տարած էին։ Կիրակի օրը այցելու մը հոն գտնուելով, կը հետաքրքրուի պնտել նոյն եկեղեցւոյն Ալիկադին արծաթեայ Սկիւռը։ Զարմանքը ու ցաւօք լսած է որ այդ եւն գողցուններուն մէջ կը գտնուի եղեր։ Ցիշեալ Սկիւռը որ ոսկերչական հրաշակերտ մըն է յունական ոճով պատրաստուած, 1827ին, Ճանիկ ամիրան Այվալըզէն դնել տուած և նոյն եկեղեցւոյն յիշատակ բրած էր։

— Պրուսայի Առաջնորդ՝ Տ. Յովհաննէս Եպիսկոպոս Արշաուսի, որ մինչեւ չորեքշաբթի առաւօտ Գրնալը կը դարձնի մէջ Թաշճեան Սարգիս էֆ.ի սեփական և Ասլանեան Սլիքչան էֆ.ի վարձքով բռնած այրացաւոր պանդոկը կը մնար օգտագործելու համար, Մագրիգիւղ փոխադրուած է այժմ։

— Տիրացու Յարութիւն Կամսարական Սարկաւագի նկատմամբ Ս. Հայրապետին մէկ գիրը կրօն. Ժողովոյ վերջին նիստին մէջ կարդացուեցաւ յետոյ, թէեւ Տ. Վահրամ Սրբազան Մանկունի իր դիտողութիւններն ըրեր է, բայց ժողովոյն մեծամասնութիւնը Առենապետ Տ. Դրիգորիս Արքեպիսկոպոսին կարծեաց համաձայն որոշեր է հարկ եղածը անօրինել ըստ հրամանի Նորին Ս. Օծութեան։

— Կէտիկ-Բաչայի Նորընտիր Թաղական Խորհրդոյ ինը անդամներէն միայն Ազն. Պողոս էֆ. Էքսէրեան՝ իր անձնական բազմաբեղ վիճակը պատճառաբանելով, կրկին անգամ հրաժարագիրը ղրկած և անոր ընդունելիը թախանձած ըլլալուն, Թաղ. Խորհուրդը պարտաւորեցաւ ստուգել զայն։ Իսկ մնացեալ անդամք՝ սիրայօժար ընդունած են այն պաշտօնը։

—Ինչպէս կ'երեւայ Ուսումն. Խորհրդոյ այս օրուան որոշմանց շարքին մէջ, նոյն Խորհուրդը Կէտիք Փաչայի նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ դիւանին՝ Թաղային վարժարանի պաշտօնէութեան հրաժարեցուցման մասին տուած բացատրութիւններէն զոհ մնացեր է. բայց զարմանօք կը հարցնենք թէ Ուսումն. Խորհուրդը ներկայացող դիւանին կողմէ եղած առարկութիւններուն հանդէպ ո և է քննութիւն կատարած է, միւս կողմէ վարժարանին տեսչին բողոքը ի նկատ առած է. պաշտօնէութեան պահանջքի մասին ո և է կարգադրութիւն ըրած է թէ ոչ՝ մի միայն լսելով անոնց կեղծ ու պատիր և բնականաբար տեսչին դէմ ոխակալ ոգւով գործածուած խօսքերը, անուշ տեղը կապելու սովորական հարկին տակ ստիպողաբար արտասանած է իր վերջին բառը թէ «զոհ մնացած է։»

— Ուսումն. Խորհուրդը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ, առենապետութեամբ Տոքթ. Թորգոմեան էֆ.ի և ի ներկայութեան անդամոց մեծամասնութեան, և զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով։

1. — Գաւառական աղգ. վարժարաններու վիճակացոյցներու մնացորդն ևս մեծաւ մասամբ հասած և գրեթէ ամբողջացած ըլլալով, Խորհուրդն զանոնք միանամուռ աչքէ անցուց և իր անդամակիցներէն Հրանտ Աստուրէֆ.ի յանձնեց, նախապէս նել զանոնք և ապա յանձնել տպագրութեան մէկ քանի մնացորդներն ևս փութապէս լրացնել տալով։

2. — Խաչիկ էֆ. Թահթաճեան ըստ յանձնարարութեան, պատրաստած և ներկայացուցած էր Խորհրդոյ մայրաքաղաքիս աղգ. վարժարանաց յառաջադէմ և բարի վարուց տէր աշակերտաց պրուելիք մրցանակին գծագրեալ մէկ օրինակն։ Խորհուրդն իր հաւանութիւնն յայտնեց և որոշեց տպագրել տալ զայն։

3. — կէտիկ-Բաչայի նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ դիւանն ըստ հրաւիրանաց ներկայացաւ և Խորհուրդն լսելով դրպրոցական արձակուրդի առթիւ վարժարանին նկատմամբ բրած ինչ ինչ հանձնէութեանց մասին տուած բացատրութիւններն, զոհ եղաւ։

4.—Գառնիկ էֆ. Երկանեան բարեսիրաբար «Ընդարձակ նոր քերականն»էն քան օրինակ յանձնած էր Խորհրդոյ տրամադրութեան, ի պէտս կարօտ ուսանողաց։ Խորհուրդն գնահատելով այս նուիրատուութիւնն որոշեց յուշարկել զանոնք Խիզանու Ս. Խաչ Վանուց որբանոցին ի նուէր։

5. — Գասթամունիէն Յակոբ էֆ. Մեսիեան, իր երիտասարդ Մեսիեան Ծառայութիւններն թուած և ներկայացուցած ըլլալով մինգամայն պաշտօնական գրութիւններն իր բարոյական պաշտօնավարութեանց մասին, Խորհուրդը ի յարգանս նոյն ուսուցչին բազմամեայ ծառայութեան և հետեւողութեամբ ուսուցչական ընտրելեաց հրահանգին քանընդունելորդ յօդուածին տրամադրութեանց, որոշեց բացառաբար դաստիարկ-ուսուցչի վկայական տալ իրեն։

6. — Ռուսօսթոյի առաջնորդը Տ. Ներսէս Եպիսկ. տեղւոյնն ազգ. վարժարանաց համար տնօրէն-դասատու մը և միանդամայն վարժ և կարող ուսուցչուհի մը խնդրած լինելով ձեւագիտութեան և այլ կարեւոր ուսմանց համար, Խորհուրդն այս պաշտօններ յարմար դատեց ազգ. ուսուցիչներէն Աճէմեան Թովմաս էֆ.ն և Օր. Նոյեմի Գարամանեանը և յանձնեց Խորհրդոյ քարտուղարութեան կանոնական գործողութիւններն կատարել։

7. — Խորհուրդը գոհութեամբ տեղեկացաւ Պէրութի հոգեւոր հովիւ Տ. Կարապետ Վարդապետի մէկ գրութենէն թէ տեղւոյն ազգայնոց նախաձեռնութեամբ մանկապարտէզ մը բացուած է, ուրոյն հոգաբարձութեան մը խնամոց ներքեւ։

Ասոնցմէ զատ զբաղեցաւ կարգ մը թաղային վարժարանց վերաբերեալ դանազան խնդիրներով։

—Ուսուցչական ընտրելեաց քննիչ Յանձնաժողովը գումարուելով երէկ կատարեց օսմ. և Եւրպ. լեզուաց քննութիւնները։ Յառաջիկայ ուրբաթ, 10 օգոստ. պիտի գումարէ իր վերջին նիստ, կատարելու համար գեղագրութեան, գծագրութեան, գծագրութեան, կարի, ձեւի և ձեւագործի քննութիւնները, ժամը 1—10։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԵՐԿՈՒ ՏՈՂ ԱԼ. ՊՕՅԱՃԻ-ԳԻՒՂԷՆ

Ամենքս ալ գիտենք թէ Պոյաճի Գիւղն ալ ունի իր յատուկ եկեղեցին, վարժարանը և գերեզմանատունը, բայց դժբաղդաբար պարագաներու բերմամբ չորս հինգ ամսէ ի վեր թաղական խորհուրդը կազմալուծեալ վիճակի մէջ է։ որուն արդիւնքը կըլլայ բնականաբար՝ վարժարանին յետադիմութիւնը, պաշտօնէից ամսականներուն անվճար մնալը, և այլն. և այլն։

Երկուքուկէս կամ երեք տարի առաջ՝ գիւղիս երիտասարդներէն մասնախումբ մը կազմուեցաւ, որուն նպատակն էր՝ կիրակիէ կիրակի գանձակ շրջագայելով գիւղացւոց տասը բարանոցներովը գերեզմանատան շրջապատը որմապակիլու. այս օրերս ուրախութեամբ կիմանանք թէ՝ մասնախումբը 60-70 ոսկւոյ մօտ գումար մը հաւաքած է, արդէն որմապակման համար ալ հաշիւ 100-120 ոսկւոյ մօտ գումարի մը պէտք կայ, և 30-40 ոսկի ալ մէյ քանի գիւղացիք պիտի վճարեն, գրեթէ ամբողջ ծախքին փոխարէնը պատրաստ է։

Արդէն սկսած են մօտակայ քարահանքէ մ'ալ քար բերելու, և մօտ օրէն ալ չմնացեալ պիտի ձեւնարկուի. Ատուած կարողութիւն պարգեւէ երիտասարդաց որ ժամ առաջ գլուխ հանեն։

Ցիրաւի կը փափաքինք որ մեզ դրացի եղող Բումելի Հիսարի և Եէնի Գիւղի երիտասարդներն ալ օրինակ առնէին Պոյաճի Գիւղի երիտասարդներէն, և իրենք ալ սկսէին այսպիսի կարեւոր ձեռնարկի մը, և ժամ առաջ որմապակիէին իրենց գերեզմանատանց շրջապատները։

Նոյնպէս ոչ նուազ բարեբաղդութիւն մ'է այս տարի որ կը վայելէն Պոյաճի Գիւղցիք, յանձին Գեր. Էմմանուէլ Վարդապետ Պալեանի, որուն խմատալից և հոգեշունչ քարոզները ու յորդորները կարծեմ գոհացում կուտան գիւղացւոց, որոնք գրեթէ երկար ժամանակէ ի վեր քարոզիչի երես տեսած չունէին, և զուրկ էին ամէն տեսակ հոգեւոր պիտոյքներէ։

Լ. ԱՐՄԱՂԱՆ

Կ. Պոլիս 29 Յուլիս 1901

Տէր խմբագիր,

Երէկ, 2 օգոստոս, հինգշաբթի, Թերթիդ Ազգ. լուրերու բաժնին մէջ զինինտէ Թէվսի իսիեօր իսի։

Գուվվէի իշնանիկէսի զիհատ, Թէէսսիրի զաթի տանա նէ կիպի քէլիմէրէ պուլմագ լազըմ կէլէճէկինի ուչ-չիհնիվէրսի։

Պու մէշլը միլիթիֆէքիւրանէսի էնսանսնա, նազարը թա քէօքիւնտէն պաշաէրպ, ինձէ տալարընա գատար պիրիքէն սագընը սըմ սըգը սարմաշրգ իսթիլա իթմիշ պիր աղաճա միւսատրի օլտու, պունու բուլէթմէն պիչարէ Ամուճա պէյին հիսսիեաթը շայիրանէսի ճօշա կէլէրէք, տերինտէն տէրինէ պիր ա՞հ չէքտի։ «Իշթէ պու աղաճ պէնիմ կէօնլիմ, պու սարմաշըգլար տա Անժէլ՝ին սէվասը, տէտի։

Պու թէշպիհնի զանեթ ալի վէ զարիֆանէ պուլտու։

Միւրէպպիհէնին շիմի պէրպէր պուլունուպ տա պու սէօզիս իշթիմէն տեսինէ թէէսսիֆ իսթի։ Եւրիւտիս Եւրիւտիս Անժէլին կիճէ Շէմսիի ֆալագատան գուրթարմագ իշին պահ իթմիշ օլտուղու քէսթանէլիճէ կէլտի, պուրասը գօրու օրթասընտա, սագֆը սէմա՝ տալար տիվարը մէշճէրէսէն միւթէշէքքիւ պիր հիւճէլի աշրգանէ պէնզէէօրտու, օրթա եէրէ ֆըսրգ տալընտան պիր զանաբէ իլէ պիր դաշ սանտալիճէ վար իսի, զանաբէճէ օթուրտու պիր սիկարա եագտը, երիմի տագիգա միւրուր իթմէքքիվին Սատրի էքէճի իթինալը պիր թուալէթլէ կէօրինտու։

Պէյիճէք պիր գազա սավուշտուրան իքի քիշի պէնինտէ կէօրիւլէճէք պիր միւսաֆիշէյի մէմնունանէճէ պուլունտուար։ Իքիսի տէ պու սամիմիյէթի ճալիճէլէրինէ պիր ըէնկի հագիգաթ վէրմէք իշին սօն տերէճէճ ճէպրի նէֆս իսիեօրար իսի։

Տամամ պէյ տէ գանաբէնին պիր թարաֆընա օթուրտու, Ամուճա պէյ սիկարասընը քիւլիհնիվսրչա բարտմաղը իլէ սիլքերէք-սէօզէ պաշլաերպ տէտի քի,

«Սիննէն իքինիզինտէ պէօյիւեիր օլտուղում իշին, նահիհաթ վէրմէք պանա տիւշէր, նէ իսի պիրատէր պու կիճէ ուղրատրըմըզ թէլաքէթ, ղերրէ գատար մէխալիմ օլմանան պիր քէյֆիեէթ իշին, աղ գալը տէհշէթլի պիր սուի զանն ալթընտա գալարագ պիրատէրիրին հիւսնի նազարընը դայպ իտէճէք իսիմ, պէն նէ քէնտիմ, նէ սիզին, վէ նէ տէ Շէմսի վէ Միւրէպ-պիյէ իշին սէօյլէրիմ, պէնիմ սէօզլէրիմ հէր հագգանիեէթ մասարուֆ տարրգ, պու կիճէ պիր ֆէլաքէթէ օղրատա իսիմ Շէմսինն հիւզիւնէն օղրատճագ իսիմ, պագընըզ սիզէ հագիգաթը անլաթարըմ։ Շէմսինն խայլի զէմանտան պէրի հալինտ կէլէնէ տուրղուլուղ, ճանիպ պիր տալ կընըզ, թէնհա եէրլերէ չէքիլէրէք տիւշիւնմէսի նազարը տիդգաթը ճէլպ իսիտի։ Կիմտէն Յինտ սարարպ օլմասը տա Խիտա պիլիր ըզգաթմա տօղունտու։ Պու հալ նէ՞, պիզիմ զէվալը Շէմսիէ նէ՞ օլուհօր, տէտիմ։ Պիր զէման հագիգաթը հալը անլաճամատրմ, պիրատէր պու սաֆտիլլեհմի աճրպտա, իշիմտէ ֆէնտալըգ օլմատրընտան, հէր քէսի քէնտիմ կիպի պիլիրիմ, մէճէրսէ իշ քէօր քէօր բարմաղըմ կէօղիտնէ իսիմ, պիր կիւն տիգգաթ իսիմ քի, Շէմսի Միւրէպպիյէի կէօրիւնճէ, տէնիզտէն չըգարըրը իքէն ճան վէրէն պալըրը ի նազարը պայկինը իլէ պագրեօր։ Իշթէ էօյլէ ճանիպ պիր սիւզիւքիւք իլէ կէօզլէրի տէօնիւկօր։ Վէ մին էլ զարիպ իշթէ օ զէման հագգագաթը մատտէ, պու գալին գաֆամա պիր ազ տանք տէր կիպի օլտու, ճանէպա օղլան Միւրէպպիյէի սէվիճօր մը տէտիմ։

(Տէվ-Դ)

ՄԻՒՐԷՊՊԻՅԷ

10

Ամուճա պէյ՝ էլինտէքի ապանօ պատթօնտ իլէ տաճանին տաճանա գօրու Եօլունու Թուրտու։ Թէէսիրթի լէյլիեէնին պագէյնէեի սիրիչքի կիպի հէնուզ եարբագլարը իւղէրինտէքի չէպնէմ թէպէխլոր իթմէմիշ պուլունան քէսիֆ սաեէլի աղահլարընա ալթընտա եիւրիւր իքէն, Անժէլին աշընը մուավվէճիլ գանէի իքի բէզզը պիր ամանընը գանարբագ իչիւն, կիճէսէն թէրթիպ էյլէտիսի բլանլարը զինինտէ թէվսի իսիեօր իսի։

Գուվվէի իշնանիկէսի զիհատ, Թէէսսիրի զաթի տանա նէ կիպի քէլիմէրէ պուլմագ լազըմ կէլէճէկինի ուչ-չիհնիվէրսի։

Պու մէշլը միլիթիֆէքքիւրանէսի էնսանսնա, նազարը թա քէօքիւնտէն պաշաէրպ, ինձէ տալարընա գատար պիրիքէն սագընը սըմ սըգը սարմաշրգ իսթիլա իթմիշ պիր աղաճա միւսատրի օլտու, պունու բուլէթմէն պիչարէ Ամուճա պէյին հիսսիեաթը շայիրանէսի ճօշա կէլէրէք, տերինտէն տէրինէ պիր ա՞հ չէքտի։ «Իշթէ պու աղաճ պէնիմ կէօնլիմ, պու սարմաշըգլար տա Անժէլ՝ին սէվասը, տէտի։

Պու թէշպիհնի զանեթ ալի վէ զարիֆանէ պուլտու։

Միւրէպպիհէնին շիմի պէրպէր պուլունուպ տա պու սէօզիս իշթիմէն տեսինէ թէէսսիֆ իսթի։ Եւրիւտիս Եւրիւտիս Անժէլին կիճէ Շէմսիի ֆալագատան գուրթարմագ իշին պահ իթմիշ օլտուղու քէսթանէլիճէ կէլտի, պուրասը գօրու օրթասընտա, սագֆը սէմա՝ տալար տիվարը մէշճէրէսէն միւթէշէքքիւ պիր հիւճէլի աշրգանէ պէնզէէօրտու, օրթա եէրէ ֆըսրգ տալընտան պիր զանաբէ իլէ պիր դաշ սանտալիճէ վար իսի, զանաբէճէ օթուրտու պիր սիկարա եագտը, երիմի տագիգա միւրուր իթմէքքիվին Սատրի էքէճի իթինալը պիր թուալէթլէ կէօրինտու։

Պէյիճէք պիր գազա սավուշտուրան իքի քիշի պէնինտէ կէօրիւլէճէք պիր միւսաֆիշէյի մէմնունանէճէ պուլունտուար։ Իքիսի տէ պու սամիմիյէթի ճալիճէլէրինէ պիր ըէնկի հագիգաթ վէրմէք իշին սօն տերէճէճ ճէպրի նէֆս իսիեօրար իսի։

Տամամ պէյ տէ գանաբէնին պիր թարաֆընա օթուրտու, Ամուճա պէյ սիկարասընը քիւլիհնիվսրչա բարտմաղը իլէ սիլքերէք-սէօզէ պաշլաերպ տէտի քի,

«Սիննէն իքինիզինտէ պէօյիւեիր օլտուղում իշին, նահիհաթ վէրմէք պանա տիւշէր, նէ՞ իսի պիրատէր պու կիճէ ուղրատրըմըզ թէլաքէթ, ղերրէ գատար մէխալիմ օլմանան պիր քէյֆիեէթ իշին, աղ գալը տէհշէթլի պիր սուի զանն ալթընտա գալարագ պիրատէրիրին հիւսնի նազարընը դայպ իտէճէք իսիմ, պէն նէ քէնտիմ, նէ սիզին, վէ նէ տէ Շէմսի վէ Միւրէպ-

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԳՇԱՄԲԻ ԹԷԼԷԳՐԱՖԵԱՐ

ԲԱՐԻԶ, 15 Օգոստոս.— Գօլամպիա հիւքիւմէթի Վէնեզուէլլա իւէ մուհարեպեսէ Քոլոմմամագ իւզրէ Միւճթէմիաի Ամէրիգա բէյիսը հիւքիւմէթինին Թէվասիւթինի թալէպ իթմիշ սիր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Ճէնուպի Աֆրիգասաքի Իսկիլիզ ասաքիրի ումումի գօմանտանը լօրտ Ռիչնէր՝ սեպտեմբեր այլնտա Ինկիլթէրեաա ավտէթ իտէճէք սիր։ Մումայիլէյին վաղիֆէսինի ժէնէրալ Լիթէլթոն տէրէօնտէ իտէճէք սիր։

—Պոէր գուվվէի ասքէրիեէսի ումում գօմանտանը ժէնէրալ Պոթա՝ պիր պէհանմէ նէյը իտէճէք, Ինկիլիզ ումում գօմանտանը Թէհտիտարընը մէվզի իճրաեէ վաղ իթտիկի Թագտիրտէ Ինկիլիզ էսքրէյէրինի գուրչունա տէղէճէյինի իլան իթմիշ սիր։

—Պոէրլէր Սթանպուրի ճիվարընտա պիր մաղլուպիէթէ պիւյար օլմուշլար սրը։ Արասմա վէ Դաչա նամ գօմանտանլար միւհիլիք սուրէթտէ եարալանմըշլար տրը։

—Թրանսվալ բէյիս վէքիլի վէ Օրանժ բէյիսի արզը Թէսլիմիէթէ իթմէսիքճէ, լօրտ Քիչնէր Թարաֆընան նէյը օլունան պէհանմէէտէ պիր սէմրէ հասրլ օլմահաճաղը զանն օլունմագտա տրը։

ԿԷՃԷՔԻ ԹԷԼԷԳՐԱՖԼԱՐ

ԼՈՆՏՐԱ, 16.—Հարպիյէ նէզարէթի Լորտ Քիչնէրին Ինկիլթէրաեէ տէօնէճէճի շաեիասընը Թէզրպ իտիօր։

ԲԱՐԻԶ.—Ամսթէրտամտան պիտիրիլտիճինէ կէօրէ, բէիս Գրիւկէր՝ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի Թարաֆընան ալէյհինտէ սեբմէկեան իտիլէն գուրասմա Թէզիֆաթընը գաթիյէն բէտտա իսէճէք իսիմ։

—Բարիստէ նէյը օլունան «Նիւ-Եորք Հէրալտ» կազէթասը՝ Ռուսիա հիւքիւմէթի Թարաֆընտան Մանչուրիոյին Ռուսերու դրեթէ կայուն վիճակ մը ունին, միայն Օսմ. Քոնսոլիտէն և Թրանսվալը մէյմէկ քիչ կը բարձրանան։ Իսկ երկամուղին օր մը կէս ֆր. վար՝ օր մը կէս ֆր. վեր, այս է վիճակը։ Բայց Օսմ. Քոնսոլիտէին համար լաւատես են Մակարանական շրջանակներու մէջ։ և կը լսուսան որ մինչեւ յառաջիկայ սեպտ. 1, երբ կը զեղչուի Օսմ. Քոնսոլիտէի վեցամսեայ կտրոնը, աւելի բարձրանայ։ Թրանսվալի Թուղթերը աւելորդ է ըսել, պատերազմին սաստցած վիճակէն կախում ունին, այնպէս որ եթէ այսօր դադրի Հարաւ-Ափրիկեան պատերազմը, ընդհանուր սակարանական կարծիքը այն է թէ այս թուղթերը բաւական կ'բարձրանան։

ՊԱՐՈՒՐ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԴԱՀԱԿԱՑ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսկ. Ռումելի տիւն նագշ գաբ.	27—04
» » » էն եիւքսէք	27—06
» » » էն աչաղը	27—04
Բումելի շրմէնտ. ագշի գաբ.	104—37
» » էն եիւքսէք	104—87
» » էն աչաղը	104—37

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէյժի ագսիգնը Օս. լիր.	14—
Սիկարէթ Ա.	—88
» Բ.	—48
Թրամվայ	5—80
Ժուրնանս	1—75
Օսպիկսիոն Թրամվայ	477—
Ասիւրանս	4—02
Գրէտի ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթոման Իսկ. լիր.	0—12
Լօրիօտ	54—50
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	408—
Թրանսվայալ	86—
Ըլիսթրմ Թահվիլաթը	461—
Գրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	262—
Անատոլը շըմ. ագսիսնը	9—10

ԱԳԶԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 զրշ. տան	զրշ. բր.
Պէյճիսկէ ֆարգը	108—07
Մէթալիք	102—
Ինկիլիզ լիրասը	110—01
Ֆրանսզ ալթունը	87—21
Բոլ	90—30
Գրէմիզ ալթունը	51—08
Գարպոն գայմէսի	8—58

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 14 օգոստ.

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը	94—50
Օսմ. էսհամը այբլարը	24—63
» գաբանտը	24—63
» » Բ	49—50
» » Գ	26—37
Օսմանլը Պանգասը	11—12
Մըսրը Տուլ. մութթահրաէ	106—50
Պուլկար իսթիգրազը	80—50
Դամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	23—335

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	109—10
Բարիզ 3 այ վատէլի	22—93¼
Ֆիորէնս Մանտա	18—55
Վիէննա չէքի (գուբոն)	21—78

Բարիզ 14 օգոստ.

Ֆրանս էսհ. 4%ֆր.	100—55
» » 4½%	101—80
Եէնի Օսմ. էսհամը այբլարը	25—17
» » գ բանը	25—17
Բումելի շրմէնտրֆէրի	105—
Օսմանլը Բէյժիսի էսհամը	316—
» Պանգասը	5 8—
Գրէտի Լիոնէ	1033
Իթալիա էսհամը	97—35
Բոհորիթէ Թիւրք	506—35
Օսմանլիէ	473—
Տուան Օթոման	515—
Սբանեօլ	70—50
Թրանսվալ	88—50
Դամպիս 3 այ վատէ	25—170
Գրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	—

Վիէննա 14 օգոստ.

Լօնտրա իւղէրինէ գամպիս	239—60
Բումելի շրմէնտրֆէրի ֆր.	98—
Օսմանլը Բէյժի ագսիսնը	285—

Պէրլին 14 օգոստ.

Բումելի շրմէնտրֆ. (մարգ)	101—70
Լօնտրա իւղէրինէ գամպիս	20—256

ՄԵԼԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ(*)

Որպէս գիտէք գրեթէ ամէն երկրի մէջ Սակարաններ կան, մասնաւորաբար Արժեթուղթերու համար, ուր պետութեանց և գլխաւոր ընկերութեանց Արժեթուղթերու և պարտաթուղթերու վրայ գործառնութիւններ տեղի կ'ունենան։ Մեր երկրին ֆոնտերու Սակարանն ալ համայնածանօթ Ղալաթիոյ Սակարանն է, ուր տեղ Տէրութեան կողմէ ընդունուած և վաւերացուած թուղթերու վրայ գործառնութիւններ կ'ըլլան, ինչպէս Օսմ. Քոնսոլիտէն, Երկաթուղիի Արժեթուղթերը և. և.։ Օսմ. Քոնսոլիտէն մեր Տէրութեան գլխաւոր հաշիւ. պարտաթուղթն է, որուն վրայ ամենէն աւելի գործառնութիւն կ'ըլլայ՝ ոչ միայն Օսմանեան՝ այլև Եւրոպական կարգ մը Սակարաններու մէջ։ Հարիւրին չորս շահ կը բերէ ու Եւրոպայի է՛ն յարգի արժեթուղթերէն մին է, այնպէս որ՝ թէեւ Օսմ. Թուղթ մըն է, բայց մեծ մասամբ Եւրոպայի հասառուներու ձեռքն է։ Նոյնպէս և երկաթուղիի արժեթուղթերը, որոնք՝ թէպէտեւ զարդիս տոկոսաբեր չեն, բայց իրենց երկաքանչիւր ամիսը անգամ մը ունեցած վիճակահանութիւնը — որ աշխարհի է՛ն նպաստաւոր վիճակահանութիւն ունեցող արժեթուղթերու հաւասար կ'ընէ այս արժեթուղթը — այնչափ նպաստաւոր համեմատութեամբ սարքուած և կարգադրուած է որ, Օսմ. Քոնսոլիտէի տոկոսէն պակաս չբերեր եթէ երկու ամիսը անգամ մը թիւին բաղդը ծախել կամ վարձել ուզենք։ Բայց այս արժեղուղթը ունեցողներ, սաստաբ մեծամասնութեամբ, ունեցած են աւելի վիճակահանութիւնը չահելու, քան թիւին բաղդը ծախելով՝ տոկոսը չահելու, որ ըստ մեզ ալ, աւելի նպատակայարմար է առաջինը։

Ինչպէս որ ընթերցողք կը տեսնեն, Ղալաթիոյ Սակարանին գործառնութեանց գլխերուն մէկ օր առջի վիճակը ամեն օր, և Բարիզինը նմանապէս ամեն առաւօտ կանուխ կը հրատարակենք Մանզումէի մէջ, որ անուշտ շահեկանութիւնէ զուրկ չէ Սակարանի հետաքրքրուողներու և գործ ունեցողներու համար։

Ներկայ պարագայիս, Արժեթուղ-

(*) Որովհետեւ Մանզումէի գլխաւոր նպատակն է օգտակարագոյն ըլլալ իր ընթերցողներուն, կարելին պիտի գործադրենք մեր այս նպատակին հասնելու համար, ամեն զոհողութիւն յանձն առնելով։ Աւելորդ է ըսել՝ Պետութեան և Ազգին շահերուն համար։

Մեր աշխատակիցներէն մին այս անգամ ի գիր առած է Սակարանական ինչ ինչ տեղեկութիւններ զրոս ստորեւ կը հրատարակենք կարճառօտ, իսուսովանելով պարբերաբար՝ այս կարգի յօդուածներ հրատարակել, նկատելով թէ Մանզումէ կարդացողները՝ մասնաւոր գլուառներէն՝ քիչ շատ պիտի օգտուին։

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆԱԿԱՆ

Տիւն ադշամ սատթ եարբմ բատտէլէրինտէ Բումէլի Հիսարընտա Բոն պէրթ Գէլճէ մէքթէպինին պահճէսին-տէ պուլունան թալաշլար հէր նասըլսա սթէշ արմըշ իսէ տէ սիրակէթինէ մէյտան վերիմէէրէք պատարրըմըշ տրը։

Տիւն կիճէ՞ սատթ եէսի Բատտէլէրինտէ Արիպմուտ քէօրիւնտէ քէօմիւր իսկէլէսինտէ Իբրահիմ Գոստինին հանէսինէն ալթէշ զուհուր իսէրէք էթրաֆի սիրաեէթլէ պիր մարանկոզ, պիր գանվէվ վէ պիր պագալ սիւքեանը իլէ իբի խանէ վէ պիր տէ գայրգանէ միւթէհրէք օլտուղը հալտէ սատթ տագուզ օլաղը հալտէ պատարրըմըշ տրը։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ(*)

Ռուսիոյ Մանչուրիոյ մէջ, Ամերիգա ժէնէրալ-գօնսուլ Դարաքատատաքի էշգրեանը Թէճավուզաթընա դարը Զինուլէրին Ամէրիգա գօնսուլոսանէսի թարաֆընտան հիմանէ օլունանճաղընը իլան իթմիշ սիր։

ՎԱՇԻՆԳԹՐԸ, 16 Օգոստ.— Հնօնուլուլօտտա պուլունան Ֆիլատէլֆի գըրուաղէօրի՝ վագթը իլէ Սան Ֆրանսիսգօնա ավտէթ իտէճէք օլուր իսէ, Բանդամաեա կէօնտէրիլէճէք սիր։

ՏԻՒՆ ԱԳՇԱՄԲԻ ԵԱՆԿԸՆԼԱՐ

Տիւն ադշամ սատթ եարբմ բատտէլէրինտէ Բումէլի Հիսարընտա Բոն պէրթ Գէլճէ մէքթէպինին պահճէսին-տէ պուլունան թալաշլար հէր նասըլսա սթէշ արմըշ իսէ տէ սիրակէթինէ մէյտան վերիմէէրէք պատարրըմըշ տրը։

Տիւն կիճէ՞ սատթ եէսի Բատտէլէրինտէ Արիպմուտ քէօրիւնտէ քէօմիւր իսկէլէսինտէ Իբրահիմ Գոստինին հանէսինէն ալթէշ զուհուր իսէրէք էթրաֆի ս

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԱՎ 1889ԹՒՆ

Ի ՊՈԼԻՍ

Թ. Հովսեփեան

ՎԱՃԱՌԱՍՏԵ

Արուեստագիտական վերջին կատարելագործմամբ եւ աւելի փոքր մեքենաներով ջուսաղ և երբոպացի վարպետ մը հոգեկրեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենանուրբ հոգեկրեներ ինչպէս նաեւ թեւազիներ հոգեկրեան և բանալիի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին ներքոգրեալս ամենամեծ գոհունակութեամբ կարող է մեզի առաջարկեան կը միացնէ ձեզ հրաւիրս ուժանակ թիւնքը Փոխաբերողներուն քաջալերելու։

Մեծաքանակ գնում ընողները կունենան դիմել Կ. Զարեանի Օրտապարք։ Ինչպէսեան Ազգիք վաճառատունները, իսկ գաւառներու և գաւառների կիրներու մէջ դիմել գրաբնակութեանց որ թատրեւ, ուր պիտի դանեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ ալեաք կազմ բոլոր տեղեկութիւններուն։

ԲԱՐԻՁ։ — Պ. Լաքաչեան Որդիք Ընկ. 28, Ռիւ Շամօտեան։
ՊՈՍՊՈՌ — Պ. Ապրար և Ընկ.
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՒ — Պ. Մ. Պաշքեան.
ԳԱՀԻՐԷ — Պ. Հ. Ռազմանեան
ՌՈՒՍՃՈՒԿ. — Պ. Պ. Կ. Ինսիլեան Որդիք.
ՎԱՐՆԱ. — Պ. Կէորգ Արտիմեան
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. — Պ. Պ. Վ. Ս. Մեճաստուրեան։
ԻԶՄԻՐ. — Պ. Յակոբ Մանեան։
ՌՈՏՈՍԹՈ. — Պ. Յակոբ Բոյաճեան։
ՉԻԼԻՈՆԻ. — Պ. Հարութիւն Վասնիկեան
ՍԵԼԱՍԻԿ. — Պ. Տիրան Թէրզեանեան.
ԲՐՍԿԻԼՊ — Պ. Մ. Քարուանոյ։
ՊԷՅՐՈՒԹ — Պ. Յովսէպ Շիլիքեան.
ՍԱՄՍՈՆ. — Պ. Պ. Գեղարեան Եղբարք։
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. — Պ. Սրբակ Ռուբէնեան։

19—44

ՄՈՒՍԻՓԻ ՄԵՐԱՅԵԼԵԼՈՒԹԻՒՆ

Մէարիֆ նէզարէթի ճէլիլէսի էլ-բանդ գալէսի խուլիֆասընան Հասան Խանին էֆէնտի իլէ նօթա վէ ֆէնիի մուսիգի մուալլիմի Զուլֆեան Գրիգոր էֆէնտիլէր թարաֆընան հէր օր պէս կիւնտէ պէր մունթազամէն նէյր խալիմէ քամ օլան ֆէնտրը մուսիգի կանոնը մունթէզրպ չաբզը վէ զանթ նօթասընան իքնիճի ֆորմասը նէյր իսթիլիզ սէր։ Պէրիմտան էսմանիէրնի հավաքմասընան մաքսիմի թամամի իսէրիզ։

Մատաը ֆէրմանը Պասը Ալի Ռամսէսինտէ 22՝ Ռամազանը Խրիստոսի քիրիստուլանէսի, Մէրճանտա նաչը Եղնա էֆէնտի վէ Լսվի Զուլֆիկէ ճառուէսինտէ Սէֆա Ծնօղրաֆիանէ սիրէ սաիր մանէլէր սիր։

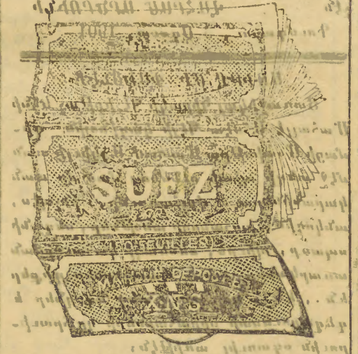

Էն ալա վէ նէֆիս իրէքճէն մամուլ

ՊԱՅՐԱ ՕՂԼԻ ՍՈՒՐԷՅԾ քիաղեալարը եալնըզ սիրտա մէրաղլարընը մէտ-հուշ էտէրլիր։ Պու քիաղեալարընը ֆէկէքէլատէ միւսէսսէրիէթի մէգալալէ-րինին արիֆմասընա սէպէպ օլմըշ օլաղ-ղընատան, գալաղալարը պէրբէնտէքի ուէֆէր մէրճինտ էվ ալամէթի ֆարիգալը սայիրէյէ սիրդաթ օլմամասը թավսիյէ ուլունար։ 26—56

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸՋ

Աղղիսրդան գօգմամասընը, սիլէ-ռինիդին խանթալղասան քիլիրէն արի գալմասընը աղղու իսէր խանդ Պ. ղէ-Գաբասսատա Նիկամէ գ ուղօր գ. բաս քեօշէնմասէ 1 նօմէրօր մա-հալը մանասասա սիլ թապիսի։

ԼԱԶԱՐԻ ԺԱՆԻՆՈՅԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻՆ պատմալարընդ։

Մուսմիլէր Մէքթէպի Քրպպէյէ Շահանէտէն մէէդան օլուա, էկէ սիր աղը հիսա իթմարէ քսիդին ալ, էջ-մէքսէք մանէֆիսի դուսուսընդը սիր իլնա իլէ եալնըզ իրքի սէվիսան էն չէտան ալս աղրարընը, քեմէ քսէ «Աբրրէմ» կիսիէնի ռէվմանի էթի խասա թալ թարընը թ սասալի իթմէսէ, է-ֆէնտինին էն գօն ըսասալի իւզրէ վէ նէվ վիճասա ալէմիար իւէ թիլ սօլաղը-մագասա սըր։

Էնգամի թնդմա սիլ վէ չէնէ իմա-լընասա ի Ամերիկի քամանլիների սամամ մրգէրէրընին հիսանա թէվէճճու-հինա տէլաղ ելմէ ջէ սիր։

Ճուտասա կիւնէրի մանէսէնիամէ բազար կիւնէրի սէ կէտիկ իսասա Համամ հասասէսինտէ, 15 նօմէրօր խանէնէնին միրասասի իսէն ֆուգա-դալը մէհմանէն թէսանի իսէր։ Սա-պարտիրը սնամ 1՝/՝ գասասալ ազ-չամասը ուձախ սասի 11ուն օնրա հէր վագրի խանէսինտէ պուլունա-բ։

ՀՈՑ ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ ՀԻԱՆԹՈՒԹԵԱՆՑ
Դուքան թիւ. Թիւ. Թիւ 15
Մանր ծիւ ուշ ապրանք
Կարկանդ Էֆէնտի Զեռարանդ ալ ստացուած

ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ = SALIBORINE

Լեզուաբ ՎԱՄԻԼԱՔԻ ԹԼՕՖՕՐԻՏԵԱՆ ՊԱՅԱՆ թարաքեանան մէրճիպ գլունմըշ ոբբ

ՄԷՋԷԼԻՍԸ ՍԵՉՇԻԼԻ ՈՒՍՈՒՄԼԻՏԻՆ ՇԱՀԱՆԷՍԻՆ ԲՈՒԹՍԱԳԸՆԸ ՀԱՒՋՏԻՐ

Մեր գործարանը թարաքեանան բանալի կը գտնուի օրանցիշ ոբբ

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) ատնիրէն Ֆօք, ուեֆրաբ Ընդի-ա, ուեֆրաբ կալընդը բարմագլարընն արամսրնան հարը օլան ֆէնա գօգուլը նաբրչդան Ամատալէրինի, բիֆիտէրի, բիրնէք վէ գանչրտարընը ատէք թիլէր։ Պուտան գանչդա, բարմագլար արասընան ճաբէր վէ նաբրլրչմէ ատիրիլէրի չըգարը, սէրգէմէ կէվգէպկիր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆ) գօգմուգ ալիգնա վէ սաիր գարար ֆամալէրգէ բի-չիլէրի, գօգուլարը իքնէքիլի էջ գաբրնարդ տամի գամի սուրիմատ ատէք իլէր։

(ՍԱԼԻՊՕՐԻՆի գուլանմանար ֆէգրարը Ռէբիի քեռիֆէն հասէնիր թասարիգ իթմէքտէ արիլէր։

Սադրէխոմիամի գանմասընն տէքուսնասի քիի Ֆարիֆասան անկարլարը Ռամամ ազբասը Ֆիգարլարդա 55 նամէլօլսա Վամիպքի Քոտրիսէպ էֆ-զասանէսէ վէ պարլրա էֆարասանէլրդան, էգա ատբօլարրնան վէ Պն Ռաբլէ ատ գուտուսա 5 (ալէ) դրուչա, թարբա էֆարասանէլէրինան վէ էֆգա ատբօ-լարրնան 0 (ալթը) դրուչա սանրլմագան սարը։

Թարբասան 6 դրուչիի ֆօռմա բուլսա կէօնդրէրնի սոիր գրմանոմ ՍԱԼԻ-ՊՕՐԻՆ կէօնտէրիլիր։ 8—4

ԲԱՐԻՁ ԱՆԷՐԿԻՐԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ԱԱՏԷ, ՄԷՔԻՆ, ՍԷՐԻ, ՇՀԱՏԻՑ

ԱՄԷՐԻԿԱՆՔԻ ԷՆ ՄԷՅՀՈՒՐ ՏԻՊԻՆ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ԵՒ Ի-ՀՕՄ

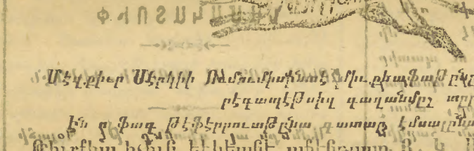

Մէկքիսը Աէրիի Ամամիսիանէ Միւքիֆամէրը, HORS CONCOUR բէգալէմսիզ գալամմը արը։

Էն ֆիգ թէֆէրուատիքնա գասաբ էմասընա Մէկէֆիդ խանէ

Թիւրիա իքանի էկէքաճէ ամէնքասը Ց. Կ. ՄԻՆՆԷՆ Էվնտարդ

Մէրբէզի ֆիրմասը Սիքանդրիա, Գահէ Գալ սոքաք, Համիտիէ ճառաբէի,

Ն 7 Թրամուէ, իսթամբ իւզէրինէ

ՇԻՌՊԼԻԼԻՐ Իզմիրէ, Սմիրնիան, Աշիքն Գալաֆիսարասա վէ սաիրէ

Թամիր վէ եօրէֆիմէրի մէհանէն սիր։

ՆԱՏԻՐ

ԼՈՒՍԱՆԿԱԲԶԱՏՈՒՆ

Բէրա, Մէյ-փէյ, Կուչուք Սէրայ Կիր, Փր. 255։

ՄԻԱՅՆ ԱՄԱՌՈՒԱՆ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՀԱՄԱՐ

6 հատ Գալիսէ պատկեր 30
6 » Վէլիթ » 20
12 » Մինեան » 15

Վեց հատ գասպէսէ պատկեր առնել տուող մը 50 դրչ. և վճարելով կրնայ 40×50 մեծութեամբ «ակրանլարման» մը ունենալ։

ՆԱՏԻՐ լուսանկարչատունը իր չինած գործերուն գեղեցկութեան համար ու Եւրոպայի զանազան լուսանկարչական մրցումներու մէջ բազմաթիւ միտալներու արժանացած և ԼԱՒ ու ԱԺԱՆ գործ չենալու մէջ ԱՆՄՐՑԵԼԻ մէկ հատիկ քաղաքաւորութիւն մը եղած է գրաքիս մէջ։ 31—26

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս Մեհմէտ Փաշայի Գալաթա Ռիւ- 271

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին հարնիքի համար ամէն տեսակ Ֆաբրիկէներ և ըմպելիներ։ Ինչպէս նաեւ երեկոյթներու և անուանի տօնախմբութեան ծիրու համար տեսակ տեսակ շաքարեղէն և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս յանձնարարուած անուշներ և ամէն տեսակ շաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատունս մէջ կը գտնուի նաեւ Ֆրանսական ու ոչ-տեսակ շաքարներու մեծ մթերք մը։ Գաւառներէ դիմողներուն թիւնք փոխով կը կատարուին։ Գիները շատ ամէն։ 7—106

ՏՈՊԱՐԱՆ

ՍԱՐԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլիս, Պէյօղլու Սէրի ճառասէսի, 38

Ճշդութիւնն մարդուքիւն եւարարութիւն նշանագրանն են Տարբեանի Ընկ. Տարանին։

Սարբեան Եղ. Ընկ. Տարբանը կը ծրագրէ ամենայն գրէ պարզագրմամբ նոր տարեցոյց Թուրքերէն, Հայերէն Ֆրանսերէն, Յունարէն և այլ գիրերով։ Գործիքներ Հանդէսներ։ Վարդերներ։ Տեսակներ։

Սարբեան Եղ. Ընկ. Տարբանը կը ծրագրէ վաճառակարգեան ծաղուեցիներ, նամակագրութիւններ, հասցէներ, հարանեցող գրքերի գրքեր, տոմսեր, ապրանքներ, մատեաններ եւայն։

Սարբեան Եղ. Ընկ. Տարբանը ուղղակի կը Մարմարայի գաւառներու հաւատարիմ թղթագրներու համար և գիրքերու տարբերութեան արտօնութիւնները ալ Մէարիֆէն առնել կ'սասանէնք։

Տարբանս դիմեալ բոլոր յաճախորդք գոհ կը մնան։

ՄԷՔԵԱԲԻՄԻ ԲՐՈՊԻՏԷՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

ՄԻՐԻՍԱՔ ՀԻԷՅԻՑ

Զ.

ԷՖԻՐԻՆՃԻՕՒ ՄՈՒՍԱԼԻՄԻ

Ճշդեալ Տէր և Ֆէրիէ Խաբիգլաբ Ֆէրիէ

ՏՈՊԱՐ ՀԻԼԱԼԷՏԻՆ ՄՈՒՍԻՍԱՐ

Ճուտասա իրթէսի) կիւնէրի սասամ
Բազար իրթէսի) 9 սան
Զէրբէնտի) 10½ սան գասար
Բէնդէնտի = սասամասան 6½ գասար
Մանը = սասամ Նէն 10½ գասար

Խանանդրասաց Ճուգալ գօղլունդա Իրան ֆէկիարէքիանէնէ գաբրնտէ Շէրէֆի ֆէ. սգաղաղրնասրի 18 նամերօրը իսանէնէնտ գասրնալ իսէր

Սասամ գասրալ իսէր

—Բայց, հարկաւ մէկը կը գտնէ էք նամակները փնտռել տարուհարթ։

—Թող ապասէ որ նամակ տամ իրեն։ Եւ արդէն տարին հազիւ տասը հատ կ'ընդունէր։ Վերջին նամակը իրենց մէկնումէն երկու օր առաջ տուի։

Անտարակոյս իր նամակը էր։ Եւ չարտօնեցաւ մը դատ։

—Նայեցէ՛ք, ես իր ոտքին եմ։ Ինչպէս կամ գրենքը վնասուած Սառամակ ձեզի տասը ֆրանք տեսնել ըսէ մը կամ Դանիելիսիանի զանեցաք, ինձի բերէք։ Սարդանասա տիրոջը, Հովսեփ գրող, և կանանաբանի չատ սիրակ ձեզ։

Մարդ պատասխանեց։

—Վասա՝ եղէ՛ք։ Տիկին։

Եւ ժամն մեկնեցաւ։

Սկսա քալել առանց հոգ ընելու թէ ո՛ւր կ'երթայ։ Ի՞նչ ասարաբ։ Իրր թէ կարեւոր գործով մը շարկաղուած ըլլար այնպէս։ Ոտանորոն երկանրովը կը սպրդէր։ Քարերով մէկդաղ գարնոգէլուն։ Վազողներուն ընդմէջէն կ'անցնէր՝ առանց կատարուն երթեւեկին ուշադրութիւն ընելու։ և կանասաներն Նանանանէրով։ ասյիանաքող քայլեր կ'առնէր մայթերուն վրայ առանց առջեւը նայելու։ Մէյ առաջ կը վազէր, խելքը միտքը կորսնցուցած։

Նանկարծ պարտէզի մը մէջ գտաւ ընդարձակը և այնքան յոգնած էր որ նստարան մը մարդ նստաւ։ Ոնոր Իրենց Թուեցաւ թ ա ամիսն առն կնցաւ ան արտասուելով առանց սակայն։ Կայ զգալու։ Նոյն իսկ երբ անցորդներ կը կենային իրեն նայելու։ Ցեռոյ զգաց որ շատ ցնցուած էր։ և ոտքի ելաւ մեկնելու, սրանքները հարցուցին թէ կրնայն տանիլ դեռքը։ այնքան ընկճուած և սկսած էր։

Ճանապարհ մը մտնել կ'ուզէր առ-գանակի մը ետեւը, բայց չէր համարձակիր ներս ամենելու այդ հասարակաց ներքեւները, սեսակ մը ամօթով համակուած ըլլալով։ կամ սեսակ մը վախով։ Վերջապէս տեսակ մը ամոթխածութեամբ իր ցաւին որ սկսեր ելլալ կը կարծէր։ Բոլորէ մը կայնցաղրան մը առջեւ, ներսը կը փնտրէր, բոլոր սեղանակից մարդերուն կը նայէր՝ որ կ'ուտէին և աչքը վանցած փոյս կու տար ըսելով ինչ-ինչ։

—Բովինը պիտի մնանք։

Եւ հոնայ չէր մնար։

Վերջապէս ցացադրուած մը լուսնի ձեւով զարդի հոց մը գտնեց և սկսաց ներքոյը սկսաց վնասուել քալելով։

Խիստ ծանրան էր, բայց չէր գիտեր որ երթալ խմէր։ և անցաց ոտքերս։

Կամարի մը տակէն անցաւ և ինքը զինքը ուրիշ պարտէզի մը մէջ գտաւ։ Ամենայն որ կամարներով չիրանասուած էրեւ։

Այն տեսն տեսնելու համար։

Որովհետեւ արեւն ու քամին քիչ մը տաքցուցած էին զինքը։ Ամենայն մէկ երկու ժամ չարթ։

Բազմութիւն մը կը մտնէր, վայելչ չաղեղ բազմութիւն մը որ կը խօսակցէր, կը ծիծաղէր, կը բարեւէր, այս երջանիկ բազմութիւնը տրուն գիները գեղեցիկ էին, և արիւնը հարուստ, և որ մինակ պերճանքի և անոյշի ճանապարհ։

Ամեն չմոռնար այս փայլուն խառնուրդին մէջտեղ գտնուած ըլլալն, ոտքի ելաւ փախչելու համար։

Բայց քանիարդ այն մտածումը ուզեցաւ թէ այս վայրին մէջ կրնար հանդիպիլ Բօլին։ և սկսաւ ծածկ անդադար երթեւեկող դէմքերը լրտեսելով, պարզէրելու մէկ ծայրէն միւսը։ Լրջապէսկ և ապաղ քալելով։

Մանրիկ Ֆոնտէնին կը դառնային իրեն նայելու համար, ուրիշներ կը խնդային և իրարու կը ցուցնէին զինքը։ Հանդիսաւ ամենն և դէպ ոտքերս։ մանաւանդ որ անտարակոյս, իր ներ-ոտ և կապանդ քամակոսի նախչանի շրջագդեստին կը զարմանային որ Ռուդոլֆէն ընտրուած էր և նորէն անոնի ցուցուցած եղանակովը Կոտրիլի դերձակուհիին կարուած։

Նոյն իսկ չէր հաճարանքը այլ եւս իր ճաշան հագցնել անցորդներուն։ Բան բարդին սակայն տասնանալով, վերջապէս գասա իր օթէլը։

Օրուան մնացեալ մասը աթոռի մը վրայ նստելով անցուց, ամենայնիւ տաքերուն կողմը, առանց շարժելու։ Ցեռ-մանումին մէջտեղ գտնուած ըլլալն, ոտքի ելաւ։ Ամենայն մարդ։

Բայց քանիարդ այն մտածումը ուզեցաւ թէ այս վայրին մէջ կրնար հանդիպիլ Բօլին։ և սկսաւ ծածկ անդադար երթեւեկող դէմքերը լրտեսելով, պարզէրելու մէկ ծայրէն միւսը։ Լրջապէսկ և ապաղ քալելով։

Մանրիկ Ֆոնտէնին կը դառնային իրեն նայելու համար, ուրիշներ կը խնդային և իրարու կը ցուցնէին զինքը։ Հանդիսաւ ամենն և դէպ ոտքերս։ մանաւանդ որ անտարակոյս, իր ներ-ոտ և կապանդ քամակոսի նախչանի շրջագդեստին կը զարմանային որ Ռուդոլֆէն ընտրուած էր և նորէն անոնի ցուցուցած եղանակովը Կոտրիլի դերձակուհիին կարուած։

Նոյն իսկ չէր հաճարանքը այլ եւս իր ճաշան հագցնել անցորդներուն։ Բան բարդին սակայն տասնանալով, վերջապէս գասա իր օթէլը։

Օրուան մնացեալ մասը աթոռի մը վրայ նստելով անցուց, ամենայնիւ տաքերուն կողմը, առանց շարժելու։ Ցեռ-

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳԵՂԱՀԱՏՔ ԱՓԻՅԷԹ

Պնդութեան կեղծակայ ժողովուրդը հեթեսամանակին չը զարթնանալուն, խառասախիտ ատոր ֆնաղէնք եղող թուհաւորմանք պիտի ենթարկուին։ գրկակերի դէմ, օրգրով սպանմամբ և ապիրատներուն մէջ մնացած ազգասէրները։ փոխանակ մարդեկով սնանող ընդհակառակը թշնամաբար մի քրոպներ յարամ բերելով սուտ ու հապատանան և քարոզական պարզութիւն։ գեւաբացաբ դ. պարոյր, դեռարարարարութեան բերնի գոտ, ցանկասանութիւն (պատուր) որովայնի ուռեցք, խրթ (սանը), սիրտ խառնուածք։ ոչ-ի խաղարդեան և այն հիանգրութիւններ տալով կը բերեն։ Մարգարդարքի ազգայնակարգ դեղագրդեներին Ատոսի Դրգրեան էֆէնտիի հնարած և Կարապետեան Բէշկական ժամանակին պատմուած «Ափիֆէն» դիպուածներուն գրծանութիւնը վերցուցեալ ակամբէն ոգեպարարութեան ալանքներն պարապ։ Ազգասիրութիւնը կը դիրքանէ և սատանայի գրքերուն ու ազգերը զօգացնելով կուտայ անոնց կանոնագրք և բնական վէճերի մը դրով և միշտ չաւծրդանական դեղեր ուսնելու պէտք չի ունիր։

Ընդհանուր վճռաբանութեան է կ. Պոլիսի ՅԵՐԵՎԱՆԱՑԻ Սարդ դեղարանքի կը ծախուի ինչ Պանէն Դարբ. Ռիւն չէ. ինչանմիաքանք և Մէրճանիկեան գեղարանքերը և Զարմանա Մասալպի գեղարանքերը։

ՏՈՒՆԸ (5) ԳՈՒՇԵՆԱԼԻ

Գաբառնէրէն մեծաքանակ և փոքրաքանակ յանձնարարութիւնք կ'ընդունուն։

ՏՕՔԹՈՐ ՀՕԳՆԱՆՕՂԼՈՒ

Մուսմիրէն։ պարարում Միւնտէրը մեկնեց Լէմբարը տասնիրի պէս առաջին Եէրբէսակ իսիմնասա Լուէնաց սարաբ ըստանդամ, խարէրիք, ներքոյ պաշ ալարար, սիրուել։ ոչդիսանուզուզ, ֆիլիգոնա կէդնանէք, ոչ-ոգարան իրարամ թարամանարարը էլ էնիրար մինիրնասիմարդարար էրէֆիրիք իլէ թէնանի լուէսիսի կեսի մասէ սուլարը՝ վերարան սուլանը արիմասը վէ եքրանմէսի, պաղրարագ, գաղ, աղ վէ գարանէսէր վէ պիւրնէ։ էրարարը սարարդէր սարիրէ ֆէնտը էրարարդ էն պէս քէրիմը իւզրէ հէր Մրիս սարարանան էօյլէնէ գասար խանանդրասա օգնիրէր պաշրնասա (Ֆարարան) վէ ուզանէ սարարուսա (Մէրիքի) էէզանանէբանէ վէ էօյլէսէն սօնրա, պէս օգաղ ճառանի քէպիրնէ Օտոն թէսամբրասա գարուսրնա 165 նօմէրօրա Մուսմիրանի խրատարէէսինան մրբատանի իսէն խանանէնէ գարարդ իրէն։ Մարանէնկանէի լուսասրնէսնէ։ հէր նէվ թէտանի էէնէքրնէի վէ էէնքրնի պանէսասա մէրճանա սարը։

Հրատարակեալ

ՓԻԼԱՍՈՓՅԵՐԻ ԱՇԱԿԵՐՏՔ

Հոգեկանական վէպ —

Հեղինակ Բ. Պարէլ

Թարգմանեց Օնդէլ Զէյթէնեան

Գինը 6 դրուշ

Վստահ ենք որ այսքան դիւրամատչելի գնով հանրային թարգմանութիւն ազգ հրապարակելու բնութիւնը հասարակութեան կոչէ արժանի գնահատութիւն պիտի գտնէ։ որու համար Խմբագիրն և թարգմանիչն առնուները արդէն գրանցանուն են։

Տէր և Տիրոջ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Յ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ

տոր ընթերցող առջի օրուան պէս, ամ պարարով մը և բերդ մը մինոգ։ Ցեռոյ պատմիկաբ ամենանկ գրոյը ոչնարար կատարելոգ, զարմրարելոգ համեմատ։

Հետեւեալ օրը ուտիկանութեան գնաց որ իր թղթաց գրնէ իրենց։ Բայց բան մը չկրցան խոստանալ իրեն։ պիտի աշխատէին սակայն։

Այս տուն փողոցներուն մէջ թափառեցաւ, չուսարով անոր հանդիպիլ։

Իրեղինքը աւելի մենակ կը զգար այս եռուզեռ ամբոխին մէջ, աւելի կորսուած, աւելի թշուառ քան առաջ դաչակրան մէջ։

Երբ երեկոյան օրէն մոտաց քանի իրեն թէ Պ. Բօլին կողմէ մարդ մը գինքը հարցուցած էր, և թէ վաղը նորէն պիտի դարձ։ Ուրեմն ալիք մը ցատկեց որպէս մէջ և ուսողջ գիներ աչքը չդոցեց։ Ան էր արդիօք։ Այս՝ ապաշաւաբար ան էր։ Թէպէտեւ ինք չէր ճանչցած զայն մանրամասնութիւններուն իսկ։ զարդ իրեն քաւած էնկ։

(Շարունակելի)

)(81)(

ԹՈՐԳՈՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԻՐԻ ԼՈՒՍԻՆԻ»

ԿԻ ՏԸ ՍՕԲԱՍԱՆ

ԿԵԱՆՔՄԸ

Ծանն լոյսերու կը նայէր, բոլոր մեծ գաղաւեան քիներու որպէս թէ իր ծիրերուն առիւեր դրաղէնի հանուածներ պարպէին։ Բայց սեւեռուն մոտծում մը իրեն ուժ հուսար, ոնրի Ղրայ կայնել կուսար իրեն։ դրսեր ինքնի հանդարտ, այլ մտածկոտ։ Կուղէր գիտնալ և վերարան դանել Բուլին։

—Եւ բան մը չըսաւ գացած առանը։

—Օ՜հ, ամենեւին բան մը. պրծան ա՛լ չվճարելու համար իրենց պարտքը, ահաւասիկ։